

ДЕТСКА ГРАДИНА № 108 „Детско царство”
СО район „Искър”, жк. „Дружба” 1, ул. „5048 “, № 5 – централа, до бл. 42 – филиал,
тел.: 02/9791512; 02 979 08 40 e-mail: dg108carstvo@gmail.com

УТВЪРЖДАВАМ: NADYA VALENTINOVA YOVCHEVA Digitally signed by NADYA VALENTINOVA YOVCHEVA

Директор: Надя Йовчева

Заповед № 2244- 19/15 09 2026 г.

ПРОГРАМНА СИСТЕМА НА ДГ №108 „ДЕТСКО ЦАРСТВО”

I. Основни ценности и принципи:

В ДГ №108 „Детско царство“ се възпитават, обучават и отглеждат над 409 деца в 4 сгради на територията на район „Искър“ – Столична община. В основата на Програмната система стоят следните ключови положения, които гарантират цялостно, приобщаващо и качествено развитие:

1. **Детето – център и субект на педагогическото взаимодействие**

a) Всяко дете е уникално, с неповторими потребности и интереси.
b) Развива се оптимално чрез активно взаимодействие „дете–възрастен“ и съмишленици.
c) Педагогът насърчава детето да бъде проактивен участник и изследовател в собственото си развитие.

2. **Равен старт и приобщаване**

a) Осигуряваме пълно включване на всички деца независимо от СОП, етнос или езикови потребности.
b) Индивидуализация на темпа и формата на работа спрямо възрастта и етапа на развитие.
c) Детето „различно” се приема със специална подкрепа и уважение – от педагога, групата и семейството.

3. **Компетентностен подход**

Педагогическите ситуации са структурирани така, че да формират у децата:

a) **Знания** – основни концепции, разбирани чрез практика;
b) **Умения** – социални, емоционални и когнитивни;
c) **Отношения** – ценности като емпатия, сътрудничество и отговорност.

4. Цел: училищна готовност и емоционално благополучие, изградени в игрова и безопасна среда.

5. **Игра и опитно-практическа дейност**
6. Основна форма на учене: игровите ситуации интегрират всички образователни направления.

a) Децата изследват света чрез експерименти, конструктивни дейности и ролеви игри.
b) Междукултурни и еко-игри подкрепят общуването и екологичното съзнание.
c) Учене на открито и природосъобразно образование
d) Детската градина използва дворното пространство като образователна среда.
e) Насърчава се ученето чрез наблюдение, експериментиране и изследване в реална среда.
f) Реализират се дейности по Екоучилища, устойчиво развитие и грижа за природата.

7. **Уважение към личността, етноса и културата**

a) Подкрепяме индивидуалността на всяко дете със знание и учтивост.
b) Географски и културен плурализъм: насърчаваме опознаването и уважението към различните етнически и културни традиции.

8. **Отношение към родителите**

a) Родителите са отговорни за развитието на потенциала на детето и успеха му в живота.
b) Взаимно уважаващо се, толерантно и подкрепящо партньорство между учителите и семейството.

Програмната система предлага цялостни подходи, гарантиращи физическото, познавателното, езиковото, духовно-нравственото, социално, емоционално и творческо развитие на детето, отчитайки значението на играта.

II. Очаквани резултати

При реализиране на Програмната система на ДГ № 108 „Детско царство“ се очакват следните конкретни резултати:

1. Постигане на целите на образователния процес в предучилищна възраст Осигурено е развитие на основните компетентности – езикови, математически, социални и емоционални – съгласно държавните образователни изисквания.
2. Личностно и психично развитие
3. Индивидуална и групова игрова и познавателна дейност, стимулираща креативност, самостоятелност и критично мислене.
4. Повишен интерес към учебния процес чрез разнообразни форми на учене.
5. Компетентно тематично разпределение на съдържанието
6. Ясно дефинирани образователни направления и теми за всяка възрастова група.
7. Адекватно натоварване и последователност на дейностите, съобразени с възрастовите особености.
8. Проследяване и конкретизиране на резултатите
9. Въвеждане на система за мониторинг: портфолио, дневници, рефлексивни отчети и оценъчни таблици.
10. Регулярни отчети за развитието на всяко дете и групата като цяло.
11. Ефективно сътрудничество с родители.
12. Градация на ангажираност: родителски консултации, семинари и съвместни уъркшопи.
13. Достъп до платформа за обмен на информация за постижения и нужди на детето.
14. Оптимални взаимодействия с външни партньори.
15. Връзка с институции за подпомагане на специфични дейности – музикални, спортни и еко организации, районна администрация.

III.Подходи и форми на педагогическо взаимодействие

Педагогическото взаимодействие в ДГ №108 „Детско царство“ се осъществява чрез съвременни образователни подходи, съобразени с възрастовите особености, индивидуалните потребности и интересите на децата:

1.1**. Личностно-ориентиран и индивидуален подход** – отчита уникалността на всяко дете, неговото темпо на развитие, интереси и потребности.

1.2. **Интегрален подход** – осигурява връзка между различните образователни направления и създава условия за цялостно развитие на детската личност.

1.3**. Конструктивистки подход** – насърчава децата самостоятелно да откриват знания чрез игра, изследване, експериментиране и решаване на проблеми.

1.4. **Ситуационен подход** – адаптира съдържанието и методите на работа към конкретната образователна ситуация и потребностите на групата.

1.5. **Кооперативен подход** – развива умения за сътрудничество, работа в екип, взаимопомощ и споделена отговорност.

1.6. **Интеркултурен подход** – насърчава уважение към културното многообразие, толерантността и приемането на различията.

1.7**. Подход за стимулиране на креативността и инициативността** – създава условия за творческо изразяване, въображение и активно участие на децата.

1.8. **Подход за използване на информационни и комуникационни технологии (ИКТ**) – прилага дигитални ресурси и образователни технологии за подпомагане на обучението и визуализацията.

1.9. **STEAM подход** – интегрира наука, технологии, инженерство, изкуства и математика чрез практически дейности, експерименти и проектно-базирано обучение.

1.10. **Обучение на открито** – осигурява възможности за учене чрез преживяване, наблюдение и взаимодействие с природната среда.

2. Форми и методи на работа

За реализиране на поставените образователни цели се използват разнообразни форми и методи на работа:

1. игрови педагогически ситуации;
2. проектно-базирано обучение;
3. експериментални и изследователски дейности;
4. творчески ателиета и работилници;
5. тематични STEAM дни;
6. еко дейности и занимания на открито;
7. кооперативни и екипни игри;
8. междупредметни и интеркултурни дейности;
9. празници, тържества, състезания и конкурси;
10. екскурзии, наблюдения и образователни разходки.

3. Форми на педагогическо взаимодействие

3.1. Същност

Педагогическото взаимодействие е целенасочен процес между учителя и детето, насочен към възпитанието, социализацията, обучението и подкрепата за личностното развитие на всяко дете.

То се реализира чрез игрова дейност и осигурява усвояването на компетентности по образователните направления:

Български език и литература;

Математика;

Околен свят;
Изобразително изкуство;
Музика;
Конструиране и технологии;
Физическа култура.

3.2. Видове форми на педагогическо взаимодействие

Основна форма – педагогическа ситуация.

Допълнителни форми – дейности, организирани от учителя, които разширяват и обогатяват придобитите компетентности.

3.3. Критерии за избор на форма

Учителят определя подходящите форми на педагогическо взаимодействие съобразно:
възрастовите особености на децата;
степента на развитие на групата;
индивидуалните потребности и интереси;
целите на образователния процес;
условията на образователната среда.

3.4. Организация през учебната година

Учебно време – от 15 септември до 31 май.
Неучебно време – от 1 юни до 14 септември.
През неучебното време се организират предимно дейности на открито, спортни, творчески, екологични и STEAM занимания.

3.5. Педагогическа ситуация

Педагогическата ситуация е основна форма на педагогическо взаимодействие.
Тя:
осигурява постигането на очакваните резултати по образователните направления;
реализира се чрез игрови методи;
организира се по седмично разписание, утвърдено от директора на детската градина.
Продължителността ѝ е съобразена с възрастовите особености на децата съгласно Наредба №5 за предучилищното образование.

3.6. Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие

Допълнителните форми разширяват и усъвършенстват компетентностите на децата и се организират по преценка на учителя.
Те включват:

a) самостоятелни дейности по избор на детето;
b) сюжетно-ролеви и конструктивни игри;
c) занимания по интереси;
d) творчески работилници;
e) спортни дейности и състезания;
f) екологични инициативи;
g) STEAM дейности;
h) образователни разходки и наблюдения;
i) празници и тържества;
j) проекти с участие на родители и външни партньори.

Допълнителните форми се провеждат както през учебното, така и през неучебното време и са насочени към подкрепа на цялостното развитие на детето.

Приложение и график:

Учебно време (15 септември – 31 май)

Провеждат се в сутрешни режимни моменти и след следобедния сън.
Извън рамките на основните педагогически ситуации.

Неучебно време (1 юни – 14 септември)
Организират се включително в сутрешни и следобедни часове на свободна дейност. Фокус върху еко дейности, спортни игри и творчески ателиета.

IV. Начини и форми за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се реализира интегрирано в образователния процес чрез педагогически ситуации, допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, проекти, инициативи, празници, кампании и дейности на открито.

Първа възрастова група (3–4 години)
Основен акцент:

- формиране на елементарни представи за здравословни навици;
- изграждане на положително отношение към природата;
- възпитаване на доброжелателност и умения за общуване.

Форми:

- сюжетно-ролеви игри;
- приказки и драматизации;
- музикални и двигателни игри;
- наблюдения в природата;
- практически дейности за лична хигиена.

Примерни теми:
„Моето семейство“
„Чистите ръчички“
„Обичам природата“
„Да бъдем добри приятели“

Втора възрастова група (4–5 години)
Основен акцент:

- изграждане на навици за безопасно поведение;
- опознаване на природната среда;
- уважение към различията между хората.

Форми:

- беседи;
- образователни игри;
- творчески работилници;
- екологични инициативи;
- наблюдения и експерименти.

Примерни теми:
„Безопасно на улицата“
„Да пазим природата чиста“
„Различни, но заедно“
„Полезните храни“

Трета възрастова група (5–6 години)
Основен акцент:

- формиране на граждански и социални умения;
- развитие на екологична култура;
- изграждане на здравословен начин на живот.

Форми:

- проектно-базирано обучение;

- STEAM дейности;
- работа по казуси;
- еко кампании;
- тематични дни и празници.

Примерни теми:
„Моите права и отговорности“
„Пътят на отпадъците“
„Приятелството няма граници“
„Аз избирам здравето“

Четвърта възрастова група (6–7 години)

Основен акцент:

- подготовка за активно участие в обществения живот;
- осъзнаване на личната отговорност към природата и обществото;
- формиране на толерантност и уважение към културното многообразие.

Форми:

- проекти и кампании;
- дискусии;
- практически дейности;
- доброволчески инициативи;
- участие в общодетскоградински събития и програми.

Примерни теми:
„Аз съм гражданин“
„Еко герои“
„Културите по света“
„Безопасност за всички“

Институционални форми

В ДГ №108 „Детско царство“ гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се реализира и чрез:

- дейности по Програма „Екоучилища“;
- дейности по безопасност на движението по пътищата;
- STEAM инициативи;
- обучения на открито;
- благотворителни и доброволчески кампании;
- тематични седмици и дни;
- работа по национални и международни проекти;
- партньорство с родители и местната общност.

V. Механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование

1. Участници в предучилищното образование

Участници в предучилищното образование са:

- децата;
- педагогическите специалисти;
- директорът;
- родителите;
- специалистите, осигуряващи подкрепа за личностно развитие;
- обществения съвет и други партньори на детската градина.

2. Основни принципи на взаимодействие

Взаимодействието между участниците в предучилищното образование се основава на следните принципи:

- уважение към личността на детето;
- партньорство и сътрудничество;
- доверие и открита комуникация;
- равен достъп и приобщаване;
- толерантност и зачитане на различията;
- споделена отговорност за развитието на детето;
- етичност и хуманност в отношенията.

3. Роля на участниците

3.1. Педагогически специалисти

Педагогическите специалисти организират, ръководят и подпомагат процесите на обучение, възпитание, социализация и подкрепа за личностно развитие на децата.

3.2. Родители

Родителите са основни партньори на детската градина и участват активно в процеса на възпитание, социализация и обучение на детето.

3.3. Специалисти за подкрепа на личностното развитие

При необходимост в процеса се включват психолози, ресурсни учители, външни логопеди и други специалисти за осигуряване на подходяща подкрепа съобразно индивидуалните потребности на детето.

4. Форми на взаимодействие с родителите

4.1. Индивидуални форми

индивидуални срещи и консултации;
текуща обратна връзка за развитието на детето;
телефонна комуникация;
електронна поща;
електронен дневник и други официални канали за комуникация;
консултации с външни специалисти при необходимост.

4.2. Групови форми

родителски срещи;
открити педагогически практики;
тематични беседи и обучения;
работа с Родителски актив;
участие в Обществения съвет;
информационни кампании и инициативи.

5. Съвместни инициативи между детската градина и семейството

Всяка група планира и реализира съвместни дейности с участието на родителите, насочени към обогатяване на образователната среда и укрепване на партньорството между семейството и детската градина.

Такива дейности могат да бъдат:
празници и тържества;
творчески работилници;
спортни празници;
екологични инициативи;
благотворителни кампании;
тематични дни и проекти;
дейности по програми и проекти на детската градина.

Родителите могат да участват в подготовката и реализирането на дейностите според своите интереси, професионален опит и възможности.

6. Участие на родители в образователния процес

По инициатива на учителите и при спазване на вътрешните правила на детската градина родители и външни специалисти могат да бъдат включвани в образователни дейности чрез:
беседи и разкази;
презентации;
демонстрации на професии и умения;
практически занимания;
посещения на работни места;
участие в проекти и тематични инициативи.

7. Значение на партньорството между детската градина и семейството

Партньорството между детската градина и семейството допринася за:
изграждане на сигурна и подкрепяща среда за детето;
повишаване ефективността на възпитателно-образователния процес;
активно участие на родителите в живота на детската градина;
успешно личностно развитие, социализация и подготовка на детето за училище.

VI. ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. Същност на процеса

Проследяването на резултатите от предучилищното образование е непрекъснат процес за установяване на индивидуалния напредък на детето и степента на овладяване на компетентностите, определени в Държавния образователен стандарт за предучилищното образование.
То се осъществява по образователните направления:
Български език и литература;
Математика;
Околен свят;
Изобразително изкуство;
Музика;
Конструиране и технологии;
Физическа култура.
В подготвителните групи проследяването е насочено и към установяване готовността на детето за постъпване в първи клас чрез оценяване на неговото физическо, познавателно, езиково, социално и емоционално развитие.

2. Периодичност на проследяването

Проследяването на постиженията на децата се извършва:
в началото на учебната година – входяща диагностика;
текущо през цялата учебна година чрез наблюдение и анализ на постиженията;
в края на учебната година – изходяща диагностика и анализ на напредъка.

3. Показатели за проследяване

3.1. Когнитивно и езиково развитие

- развитие на речта и комуникативните умения;
- разбиране и използване на езика;
- математически представи и логическо мислене;
- познавателна активност и любознателност.

3.2. Социално и емоционално развитие

- умения за общуване и сътрудничество;
- спазване на правила и норми на поведение;
- самостоятелност и саморегулация;
- емоционална устойчивост и емпатия.

3.3. Творческо и практическо развитие

- инициативност и креативност;
- участие в художествени, конструктивни и практически дейности;
- умения за изследване, експериментиране и решаване на проблеми.

3.4. Физическо развитие

- развитие на фината и грубата моторика;
- двигателни умения и координация;
- здравословни навици и култура на безопасно поведение.

4. Методи и инструменти за проследяване:

Метод	Форма	Кратко описание
Наблюдение	Свободно и включено	Проследяване поведението и развитието на детето в естествена среда.
Познавателни задачи	Структурирани и свободни	Игрови и практически задачи за установяване на компетентности.
Анализ на продукти от дейността	Рисунки, модели, проекти	Проследяване на творчески и практически резултати
Беседи и разговори	Индивидуални и групови	Установяване на знания, умения и нагласи
Социометрични методи	Социограми и наблюдения	Анализ на взаимоотношенията в детската група
Портфолио на детето	Индивидуално	Документиране на развитието и постиженията

5. Детско портфолио

Портфолиото е основен инструмент за проследяване развитието на детето и съдържа:

- резултати от педагогическата диагностика;
- материали от продуктивната дейност;
- снимки и документирани участия в проекти и инициативи;
- грамоти, сертификати и отличия;
- информация за индивидуалния напредък на детето.

6. Проследяване на училищната готовност

В подготвителните групи до 14 дни преди края на учебното време се извършва оценка на готовността на детето за постъпване в първи клас.

Проследяват се:

- физическо развитие;
- познавателно развитие;
- езиково развитие;
- социално развитие;
- емоционално развитие.

7. Използване на резултатите

Получените резултати от проследяването се използват за:

- планиране на образователния процес;
- индивидуализиране на педагогическата работа;
- осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;

- информиране на родителите за развитието на детето;
- подобряване качеството на образователната дейност в детската градина.

Организация на учебния ден за всяка възрастова група:

Режимен момент	3-4 години	4-5 години	5-6 години	ПГ
1. Прием на децата, дейности по интереси, утринно раздвижване.	7.00 – 8.30	7.00 – 8.30	7.00 – 8.30	7.00 – 8.30
2. Подготовка за закуска, закуска.	8.30 – 9.00	8.30 – 9.00	8.30 – 9.00	8.30 – 9.00
3.Основни форми на ПВ – възпитателно-образователна работа, съобразно седмичното разписание.	9.15 – 10.30	9.00 – 10.30	9.00 – 10.30	9.00 – 11.00
4. Допълнителни форми на ПВ-игри, разходки, дейности по интереси, допълнителни дейности извън ДОС.	10.30 –11.45	10.30 – 12.00	10.30 – 12.30	11.00 – 12.30
5. Подготовка за обяд и обяд.	11.45 –12.30	12.00 – 12.45	12.30 – 13.00	12.30 – 13.00
6. Подготовка и следобеден сън.	13.00 –15.00	13.00 – 15.00	13.00 – 15.00	13.00 – 15.00
7.Следобеден тоалет, подвижни игри и закуска.	15.00 –15.45	15.00 – 15.45	15.00 – 15.30	15.00 – 15.30
8.Основни форми на ПВ - възпитателно образователна работа-3-4гр Допълнителни форми 1-2-гр.	15.45 –16.30	15.45 –16.30	15.30 – 16:30	15.30 – 16:30
Дейности по избор на децата, допълнителни дейности извън ДОС	16:30- 19:00	16:30- 19:00	16:30- 19:00	16:30- 19:00
Изпращане на децата				

Разпределение на педагогическите ситуации за постигане на компетентностите:

Детската градина работи при балансирано разпределение на времето с основна и допълнителни форми на педагогическо взаимодействие при отчитане потребностите и интересите на децата. Осигурява се и време за провеждане на допълнителни образователни дейности, които не са дейност на детската градина, но са избрани по желание на родителите

Образователни направления	**I група 11 ПС**	**II група 13 ПС**	**III група 15 ПС**	**IV група 17 ПС**
Български език и литература	2	2	2	3
Математика	1	1	2	3
Околен свят	1	2	2	2
Изобразително изкуство	1	2	2	2
Музика	2	2	2	2
Конструиране и технологии	1	1	2	2
Физическа култура	3	3	3	3

Разпределение на педагогическите ситуации по групи:

Първа група:

	понеделник	**вторник**	**сряда**	**четвъртък**	**петък**
сутрин	БЕЛ	ОС	БЕЛ	Математика	КТ
	ИИ	Музика		Музика	
следобед	ФК		ФК		ФК

Втора група:

	понеделник	**вторник**	**сряда**	**четвъртък**	**петък**
сутрин	БЕЛ	ОС	Математика	Музика	ОС
	ФК	Музика	ИИ		
следобед	ИИ	БЕЛ	ФК	КТ	ФК

Трета група:

	понеделник	**вторник**	**сряда**	**четвъртък**	**петък**
сутрин	БЕЛ	ОС	ФК	Музика	ОС
	Математика	Музика	БЕЛ	ФК	
следобед	ИИ				
	ФК	КТ	ИИ	КТ	Математика

Четвърта група:

	понеделник	**вторник**	**сряда**	**четвъртък**	**петък**
сутрин	ОС	БЕЛ		ИИ	Математика
	КТ	Математика	БЕЛ	Музика	КТ
следобед	БЕЛ	Музика	Математика		
	ФК	ИИ	ФК	ОС	ФК

6. Годишни проекти и инициативи

Екипите на всяка група планират и реализират годишни теми, проекти и инициативи в съответствие с:

- Държавния образователен стандарт за предучилищно образование;
- Програмната система на ДГ № 108 „Детско царство“;

- Стратегията за развитие на детската градина;
- Национални и международни образователни програми и проекти;
- Потребностите, интересите и възрастовите особености на децата.

Основните тематични направления включват:

- здравословен начин на живот и физическа активност;
- патриотично възпитание и формиране на общочовешки ценности;
- гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование;
- безопасност на движението по пътищата и безопасно поведение;
- STEAM образование и обучение чрез преживяване;
- екологична култура и образование за устойчиво развитие;
- работа с родители и партньорство със семейството;
- подкрепа за личностното развитие и приобщаващо образование.

Учителите, децата, родителите и партньорските организации работят съвместно за създаване на позитивна, безопасна и подкрепяща образователна среда, която насърчава активното участие, творческото мислене и цялостното развитие на детската личност.

Програмната система е приета на ПС с Протокол №1 от 14.09.2026 г